

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри політології та філософії

Тетяна ГРУБІ

підпис

26 серпня 2026 р.

Зі змінами 18 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК 21 ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ГЕОПОЛІТИКА

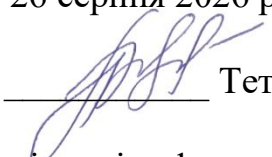
Підготовки фахівців	<i>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти</i>
за освітньо-професійною програмою	<i>Політологія</i>
спеціальності	<i>С2 Політологія</i>
галузь знань	<i>Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</i>
мова навчання	<i>українська</i>

2026-2027 навчальний рік

Розробник програми: Леся РУДА, кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політології та філософії

Затверджено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 10 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри Тетяна ГРУБІ

Зміни внесено на засіданні кафедри політології та філософії
Протокол №11 від 22.09.2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Ольга ВІННІЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки.

Грунтовне вивчення міжнародних відносин шляхом виокремлення загальних тенденцій їх розвитку, осмислення та теоретичне відтворення явищ і тенденцій у системі міжнародних відносин, пошук витоків і причин цих явищ і тенденцій, які зазвичай носять закономірний характер.

«Теорія міжнародних відносин та геополітика» формує вміння аналізувати зміст сучасних наукових поглядів на характер міжнародної політики, сучасне міжнародне становище та процеси, що відбуваються в різних країнах та регіонах, закономірності та головні тенденції світового розвитку, глобальні проблеми сучасності; вміння прогнозувати наслідки зіткнення національних інтересів різних держав, розуміти взаємозв'язки між подіями і явищами, що відбуваються на міжнародній арені, здійснювати порівняльний аналіз міжнародно-політичної інформації та використовувати її у практичній діяльності.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
Рік навчання	2-й рік	3-й рік	3-й рік	
Семестр вивчення	IV семестр	V семестр	V семестр	VI семестр
Кількість кредитів ЄКТС	7 кредитів		7 кредитів	
Загальний обсяг годин	210 годин		210 годин	
Кількість годин навчальних занять	90 годин		26 години	
Лекційні заняття	16 годин	34 годин	10 годин	6 годин
Практичні заняття	-	-	-	-
Семінарські заняття	10 годин	30 годин	6 годин	4 години
Лабораторні заняття	-	-	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	120 годин		184 години	
Форма підсумкового контролю	-	екзамен	-	екзамен

3. Статус дисципліни – обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення освітнього компоненту.

Дисципліну «Теорія міжнародних відносин та геополітика» здобувачі розпочинають вивчати у четвертому семестрі де вона пов'язана із дисципліною «Загальна теорія політики».

5. Програмні компетентності навчання.

Інтегральна	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та
--------------------	---

компетентність	практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.
Загальні компетентності	ЗК 01 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 02 Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 03 Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 04 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності) ЗК 05 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 06 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 07 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, культури та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01 Здатність використовувати категорійно-понятійний аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. СК 02 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. СК 03 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК 04 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

	СК 05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК 06 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні СК 08 Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. СК 09 Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.
--	---

6. Прогнозовані результати навчання:

ПРН09 Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

ПРН11 Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ПРН12 Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

ПРН13 Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

7. Методи навчання: залежно від джерела подачі і сприйняття навчальної інформації використовуються словесні та наочні методи, а в залежності від рівня пізнавальної діяльності використовують пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький та метод проблемного викладу; також використовуються технології дистанційного навчання.

8. Засоби діагностики результатів навчання: опитування, виконання тестових завдань, модульна контрольна робота, екзамен, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle.

**9. Програма навчальної дисципліни:
здобуття вищої освіти**

Назви змістових модулів і тем	Денна форма				Заочна форма			
	Кількість годин				Кількість годин			
	разом	у тому числі			разом	у тому числі		
		лекційні заняття	семінарські заняття	самостійна робота		лекційні заняття	семінарські заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1								
Основи теорії міжнародних відносин								
1. Теоретичні основи міжнародних відносин.	8	2		6	8	2		6
2. Сучасні підходи до розуміння міжнародних відносин	8	2		6	7			7
3. Історія розвитку та вивчення міжнародних відносин в соціально-політичній думці.	8	2		6	7			7
4. Історичні типи міжнародних систем	8	2	2	4	8	2		6
5. Основні парадигми в теорії міжнародних відносин. «Великі дебати»	12	4	4	4	10	2	2	6
6. Модернізм в теорії міжнародних відносин	8	2	2	4	10	2	2	6
7. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин та геополітики після закінчення «холодної війни»	8	2	2	4	10	2	2	6
Разом за модуль 1	60	16	10	34	60	10	6	44
Змістовий модуль 2								
Геополітика і сучасні міжнародні процеси								
8. Теоретичні основи геополітики та геостратегії	8	2		6	8			8
9. Класичні геополітичні концепції в теорії міжнародних відносин	11	2	4	5	10	2		8
10. Українська школа геополітики	8	2	2	4	8			8
11. Сутність та класифікація міжнародних систем	8	2	2	4	10	2		8
12. Держава як ключовий суб'єкт міжнародних відносин	8	2	2	4	8	1		7
13. Зовнішня політика держави та основні її складові	8	2		6	8			8
14. Недержавні суб'єкти міжнародних відносин	9	2	2	5	8	1		7
15. Сутність та форми міжнародних процесів: міжнародне співробітництво та міжнародні конфлікти	8	2	2	4	8		1	7
16. Сутність та форми міжнародних процесів: міжнародна інтеграція та глобалізація	8	2	2	4	8		1	7
17. Сучасні міжнародні інтеграційні процеси	8	2	2	4	8			8
18. Правові принципи регулювання міжнародних відносин	8	2		6	8			8
19. Міжнародна дипломатія	8	2	2	4	8			8

20. Глобальні проблеми сучасності та їх вплив на міжнародну політику	8	2	2	4	8			8
21. Поняття, категорії та механізми забезпечення міжнародного порядку	8	2	2	4	8			8
22. Моральний та етичний виміри міжнародних відносин	8	2		6	8			8
23. Інформатизація сучасних міжнародних відносин. Інтернет як інструмент міжнародної політики	8	2		6	8			8
24. Україна в системі сучасних міжнародних відносин	8	2	2	4	8			8
25. Двосторонні та багатосторонні відносини України з моменту відновлення державної незалежності	10		4	6	10		2	8
Разом за модуль 2	150	34	30	86	150	6	4	140
Разом годин	210	50	40	120	210	16	10	184

10. Форми поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів.

Передбачається вивчення курсу впродовж 2 семестрів: участь в роботі упродовж першого семестру (змістовий модуль 1) – **20 балів**; участь в роботі упродовж другого семестру (змістовий модуль 2) – **40 балів**.

В поточне оцінювання включається:

Для змістового модуля 1: семінарські заняття – 10 балів, модульна контрольна робота – 10 балів;

Для змістового модуля 2: семінарські заняття – 10 балів, модульна контрольна робота – 20 балів, самостійна робота – 10 балів.

Поточний контроль

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на одному семінарському занятті за умови виконання усіх різновидів роботи, передбачених планом заняття – 12 балів.

Рейтинговий бал за результатами семінарських занять для змістового модуля 1 – 10 балів.

Рейтинговий бал за результатами семінарських занять для змістового модуля 2 – 10 балів.

По завершенню змістового модуля 1 виставляється атестаційна оцінка, що дорівнює сумі рейтингової оцінки за семінарські заняття та модульної контрольної роботи №1.

Допуск до іспиту

Максимальна кількість балів, яку можна отримати для допуску до іспиту – **60 балів**: поточний контроль за змістовий модуль 1 – 10 балів, модульна контрольна робота №1 – 10 балів, поточний контроль за змістовий модуль 2 – 10 балів, самостійна робота – 10 балів, модульна контрольна робота №1 – 20 балів.

Умови допуску до підсумкового контролю: обов’язкова присутність на лекційних заняттях, активність упродовж семестру на семінарських заняттях, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, написання двох МКР та виконання завдань самостійної роботи.

Поточний і модульний контроль (60 балів)					Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				
Поточний контроль	Модульна контрольна робота №1	Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота №2		
10	10	10	10	20	40 балів	100 балів

Оцінювання семінарського заняття

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Критерії оцінювання семінарського заняття.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв’язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення

		понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації

		в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
--	--	--

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КІНУ імені Івана Огієнка»
[URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view](https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view)

Оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота полягає у виконанні здобувачами вищої освіти окремого теоретико-аналітичного завдання. Здобувачі вищої освіти для виконання завдання можуть заводити окремий зошит, можуть виконувати їх в робочому зошиті або ж на листках А-4 формату. У разі їх відсутності – дозволяється захист завдання в усному порядку у формі колоквіуму. Наявність або відсутність письмово виконаних завдань не впливає на оцінку.

Максимальний бал за виконання самостійної роботи – 10 балів.

Мінімальний бал, необхідний для зарахування есе – 6 балів.

Критерії оцінювання

10 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; повнота розкриття завдань; розкриття ключових аспектів завдань. Виконані завдання чітко структуровані. Текст не містить граматичних помилок. Відповіді посилюються всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань представлено у повній та закінченій формі.
9 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; зміст їх відповідає суті завдань, якісно і логічно розкритих у достатньо повній формі. Виконані завдання чітко структуровані, текст не містить граматичних помилок. Відповіді посилюються всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань представлено у повній та закінченій формі.
8 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; зміст їх відповідає суті завдань, якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі. Виконані завдання чітко структуровані, текст не містить граматичних помилок. Відповіді можуть посилюватись всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань частково або не завжди закінчено.
7 балів	Зміст відповідей не зовсім відповідає суті визначеним завданням; відносно якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі; не повне розкриття ключових питань. Текст не містить граматичних помилок. Відповіді не посилюються різними формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань частково або не завжди закінчено.
6 балів	Зміст відповідей не зовсім відповідає суті визначеним завданням; відносно якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі; не повне розкриття ключових питань; не усі питання опрацьовано. У тексті зустрічаються граматичні помилки та неточності. Відповіді не посилюються

	різними формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями тощо. Матеріал завдань частковий або не завжди закінчений.
5-0 балів (не зараховано)	Студент допускає грубі помилки при виконанні роботи. Не розуміє сутність її виконання. Не може розкрити та обґрунтувати поставлені питання. Студент не здатен захистити виконані завдання.

Модульна контрольна робота

Після вивчення матеріалу змістового модуля 1 та змістового модуля 2 здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу (МКР № 1 та МКР №2).

Модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковою складовою підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Модульна контрольна робота виконується в письмовому вигляді або у системі Moodle, у вигляді тестових завдань одного рівня, ваговий бал кожного з яких становить 1.

Максимальний бал за МКР №1 – **10 балів**, мінімальний – 6 балів.

Максимальний бал за МКР №2 – **20 балів**, мінімальний – 12 балів.

З освітнього компоненту здобувачі вищої освіти пишуть дві модульні контрольні роботи.

Оцінювання модульної контрольної роботи №1

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	10-9 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання з Політичної регіоналістики, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання.
«добре»	8-7 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	6 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	5 і менше	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Оцінювання модульної контрольної роботи №2

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
------------	------	---------------------

«відмінно»	20-18 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання з Політичної регіоналістики, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання.
«добре»	17-15 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	14-12 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	11 і менше	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ІІІ чітко визначено “Положенням про використання штучного інтелекту в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі);

- підготовка конкурсної наукової роботи;

- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;

- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;

- громадська або волонтерська діяльність.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Семестровий екзамен

Вивчення дисципліни завершується семестровим екзаменом, який проходить в усному форматі відповіді на 1 екзаменаційний білет.

Білет складається з трьох теоретичних питань.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до іспиту. Вони допускаються до іспиту після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Максимальний бал за екзамен – **40 балів**, мінімальний – 24 балів.

Студентам, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Критерії оцінювання екзаменаційного білета:

Оцінка	Вимоги
«Відмінно» 40-35 балів	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре» 34-29 балів	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно» 28-24 балів	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно» 23 бали і менше	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, який складає 60% від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;
- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних і семінарських занять, а також контролю за самостійною роботою здобувачів вищої освіти використовуються мультимедійний проектор, екран для проектора, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

14. Рекомендована література

Основна

1. Алексєєнко І. В., Курас А. І., Маргулов А. Х. Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір : підруч. ; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. І. В. Алексєєнко / І. В. Алексєєнко, А. І. Курас, А. Х. Маргулов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 164 с.
2. Вегеш М., Палінчак М., Петрінко В. Геополітика в постатях і термінах : підручник для студентів і аспірантів спеціальності «Політологія». Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 786 с.
3. Історія міжнародних відносин : підруч. / І. В. Алексєєнко, А. Х. Маргулов, І. А. Єремєєва, М. В. Несправа. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с.
4. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
5. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
6. Руда Л. А. Теорія міжнародних відносин та геополітика: навчально-методичний посібник для підготовки до семінарських занять [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 77 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7380>

Допоміжна

1. McGlinchey Stephen. Foundations of International Relations. London: Bloomsbury. 2022. 237 p.
2. Spindler M. International Relations: A Self-study Guide to Theory. Columbia University Press, 2013. 232 p.
3. Артёмов І.В. А Актуальні проблеми зовнішньої політики України: навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 676 с.
4. Булик М. В. Історія міжнародних відносин у давні часи: навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2017. 274 с.
5. Геополітика [Електронний ресурс] навч.-метод. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / упоряд.: І. Милосердна; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Юридича література, 2023.
6. Глобальні проблеми сучасності : підручник / [кол. авт.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 632 с.
7. Дністрянський М. С. Геополітика : Навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 436 С.
8. Європейський Союз: від ідеї до імплементації. Практикум / Упорядники: М.К. Кеда та ін.: Навч.-метод. Посібник. Чернігів : Десна Поліграф, 2017. 616 с.
9. Єремєєва І. А. Теорії цивілізацій та міжнародні конфлікти : підруч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 144 с.
10. Ігнат'єва Т.В. Геополітика України в категоріях і поняттях: минуле та сучасність : навч. посіб. [для студентів ВНЗ спец. «Політологія», «Історія України»]. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2015. 111 с.
11. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги-XXI, 2019. 271 с.
12. Лісовський П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навч. посіб. Київ : Кондор, 2017. 156 с.
13. Майборода О.М. Етнічність у міжнародній системі. Іїв .: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. 408 с.
14. Мальський М. З., Мацяк М. М.Теорія міжнародних відносин: підручник. 4-те вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2011. 406 с.
15. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський ; за ред. В. А. Манжоли. Київ : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 863 с.
16. Міжнародні організації: Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С. Київ : Центр навчальної літератури, 2009. 223 с.
17. Міжнародні системи і глобальний розвиток [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [В. А. Манжола та ін. ; за ред. Л. В. Губерського, В. А. Манжоли] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Київ. ун-т, 2008. 606 с

18. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2015. 816 с.
19. Суботін А.А. Теорія міжнародних відносин: посібник-хрестоматія / А.А.Суботін, М.С.Каменецький. Київ : ВПЦ „Київський університет”, 2007. 192 с.
20. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін. Л. М. Герасіна, В. Л. Потрібна та ін. Харків : Право. 2016. 540 с
21. Філософія інтеграції: Монографія / За заг. ред. В.Д.Бондаренка, Ф.Г.Ващука. Ужгород : ЗакДУ, 2011. 544 с
22. Цимбалістий В. Ф. Теорія міжнародних відносин. Львів : Новий Світ-2000, 2010. 360 с
23. Чекаленко, Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Д. Чекаленко, С. Г. Федуняк; за заг. ред. Л. Д. Чекаленко. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.

Першоджелела

1. Nye J. Soft Power: the Means to Success in World Politics. N. Y. : PublicAffairs, 2005. 191 p.
2. Бжезінський З. Велика Шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи /пер. з англ. О. Фешовець. Львів-Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2000. 236 с.
3. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство. Київ : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.
4. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах /з передм. Френсіса Фукуями; пер. з англ. Тарас Цимбал. Київ : Наш формат, 2020. 441 с.
5. Нікколо Макіавеллі. Флорентійські хроніки. Державець. Переклад з італійської: Анатоль Перепадя. Харків: Будинок друку, 2013. 470 с.
6. Святий Августин. Сповідь / Переклад з латини Юрія Мушака. Видання третє. Київ : Основи, 1999. 319 с.
7. Томас Гоббс. Левіафан, або Суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної. Переклад з англійської: Ростислав Димерець, Володимир Єрмоленко, Наталія Іванова, Євген Мірошніченко, Тетяна Олійник; передмова та примітки: Тамара Польська та Віктор Малахов. Київ : Дух і Літера, 2000. 600 с.
8. Тоффлер Е. Третя Хвиля /пер. з англ. А. Євса ; ред. пер. В. Шовкун. Київ : Видавничий дім «Всесвіт», 2000. 475 с.
9. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості / пер. з англ. Тетяна Сахно. Київ : Наш Формат, 2020. 185 с.
10. Хантінгтон Семюел П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Пер. з англ. Наталії Климчук. Львів : Кальварія, 2006. 474 с.

15. Рекомендовані джерела інформації.

1. Міністерство закордонних справ України <https://mfa.gov.ua/>
2. Організація Північноатлантичного договору <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/index.htm>
3. Організація Об'єднаних Націй <https://ukraine.un.org/uk>
4. Представництво Європейського Союзу в Україні https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk?s=232
5. Платформа онлайн-курсів в Україні Prometheus <https://prometheus.org.ua/>
 - 1) Курс “Європейська зовнішня політика: просто про складне” https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+EUFP101+2019_T3/home
 - 2) Курс “Міжнародне гуманітарне право у професійній діяльності публічних службовців” https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+IHLPS101+2023_T3/home
 - 3) Курс “Україна на шляху до ЄС” https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+UAEU101+2023_T2/home
 - 4) Курс “Вивчаючи міжнародне гуманітарне право” https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IHLAW101+2021_T3
6. Студія онлайн-освіти в Україні EdEra <https://ed-era.com/>
 - 1) Курс “Угода про асоціацію Україна-ЄС” <https://ed-era.com/projects/eu-agreement/>
 - 2) Курс Європейський механізм захисту прав людини” <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5150>
7. Американський освітній проєкт Coursera <https://ru.coursera.org>
 - 1) Курс “Теорія ігор” <https://www.coursera.org/learn/game-theory-1>
 - 2) Курс “Міжнародне гуманітарне право в теорії та практиці” <https://www.coursera.org/learn/international-humanitarian-law>
 - 3) Курс “Глобальна дипломатія - Дипломатія в сучасному світі” <https://www.coursera.org/learn/global-diplomacy>
 - 4) Курс “Міжнародне право в дії: арбітраж міжнародних спорів” <https://www.coursera.org/learn/arbitration-international-disputes>
 - 5) Курс “Глобальна дипломатія: Організація Об'єднаних Націй у світі” <https://www.coursera.org/learn/global-diplomacy-un>
 - 6) Курс “Політика та імплементація ЄС: як змусити Європу працювати!” <https://www.coursera.org/learn/eu-making-europe-work>
 - 7) Курс “Управління міжнародною безпекою” <https://www.coursera.org/learn/international-security-management>
 - 8) Курс “Сила і зовнішня політика в міжнародних відносинах” <https://www.coursera.org/learn/power-and-foreign-policy-in-international-relations>